

آموزش تشریحی ادبیات فارسی

سال دوم دبیرستان

شامل:

بیست نکته‌ی اساسی در مطالعه‌ی ادبیات فارسی
بیان اصطلاحات ادبی و قالب‌های شعری
شرح و توضیح کامل ابیات و جملات کتاب
شرح دانش‌های زبانی و ادبی تمامی دروس
حل کلیه‌ی خودآزمایی‌های کتاب
نمونه‌ی آزمون‌های پایان ترم ۱ و ۲

مؤلف:

احمد رضا اخگری

انتشارات دانش طلب

سرشناسه : اخگری، احمدرضا، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور : آموزش تشریحی ادبیات فارسی سال دوم دبیرستان شامل: بیست نکته‌ی اساسی در مطالعه‌ی ادبیات فارسی ... / مؤلف احمدرضا اخگری

مشخصات نشر : تهران: دانش‌طلب، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۱۸۸ص: ۲۲×۲۹سم.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۹-۰۱-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع ادبیات فارسی -- راهنمای آموزشی (متوسطه)

موضوع ادبیات فارسی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)

رده بندی کنگره ۱۳۹۱ آ ۳۵۴۳۱/الف ۳۳۳۱ PIR

رده بندی دیویی : ۷۶ / ۸۵

شماره کتابشناسی ملی : ۲۹۴۰۲۵۰

نام کتاب : آموزش تشریحی ادبیات فارسی (سال دوم دبیرستان)

مؤلف: احمدرضا اخگری

ناشر: انتشارات دانش‌طلب

نوبت و سال چاپ: چاپ اول - ۱۳۹۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۹-۰۱-۴

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

تهران - صندوق پستی ۳۹۸ - ۱۹۵۸۵ تلفن: ۲۲۵۵۶۰۳۳ - ۰۹۱۲۸۰۵۶۲۳۱

تقدیم به روح پاک و مطهر پدر عزیز و بزرگوارم
که غریبانه زیست و غریبانه ترکمان کرد
روحش شاد و یادش گرامی باد

پیش‌گفتار

«با نام وجودی که وجودم ز وجودش شده موجود»

حمد و ستایش خدایی را که واحد است و آحد و فردیت تنها سزاوار ذات اقدس اوست.
سپاس می‌گویم خالق را که این سعادت را نصیب نمود تا یک بار دیگر با اثری در زمینه‌ی زبان و ادبیات فارسی در خدمت دانش‌آموزان عزیز و همکاران گرانقدر باشم.
امید آن‌که توانسته باشم با ارائه‌ی این مجموعه، گامی هر چند کوچک در پیشرفت و ترقی فرزندان این مرز و بوم در زمینه‌ی تحصیلی بردارم.

بی‌گمان درس ادبیات فارسی یکی از دروس مهم دوران تحصیلی می‌باشد که یادگیری درست آن نه تنها به علم و معرفت خوانندگان آن می‌افزاید بلکه به فهم بهتر دیگر دروس هم کمک شایانی می‌نماید. بنده‌ی حقیر هم در تلاش بوده‌ام مجموعه‌ای را فراهم آورم تا دانش‌آموزان عزیز به بهترین شکل ممکن مطالب درسی را فرا بگیرند و با حذف دغدغه‌های جزوه نویسی در کلاس از محضر اساتید معظم خود بهره‌ی کافی را ببرند.
و اما، با همه‌ی تلاشی که در تهیه و تدوین این اثر صورت گرفته، نمی‌توان گفت که عاری از هرگونه خطا و اشکال است. لذا انتظار می‌رود چشمان تیزبین و دقیق همکاران گرامی، سهو و لغزش ما را به دیده‌ی اغماض نگریسته و با تذکر خطاها از طریق دفتر نشر دانش‌طلب، ما را مرهون محبت خویش گردانند.
شیوه‌ی ارائه‌ی مطالب به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- بیست نکته‌ی اساسی در مطالعه‌ی زبان و ادبیات فارسی
- ۲- بخش قالب‌های شعر فارسی و آرایه‌های ادبی که سعی شده با زبانی ساده و روان بیان گردد.
- ۳- شرح و توضیح سطر به سطر و بیت به بیت کتاب درسی شامل دانش‌های ادبی و زبانی
- ۴- شرح و توضیح و جواب به تمامی خودآزمایی‌ها
- ۵- دوازده نمونه سئوالات پایانی ۲۰۱ (البته بدون پاسخ) که اکثر آن‌ها به عنوان آزمون‌های برتر در سال‌های گذشته شناخته شده است

در پایان بر خود لازم می‌دانم تا از کلیه‌ی عزیزانی که بنده را در اجرای این مهم یاری نمودند تقدیر و تشکر نمایم.
همکار ارجمند جناب مؤید ناصری که بنده را در امر ویرایش و ارائه مطالبی مهم یاری نمودند. همچنین جناب دکتر قوی‌مهر که خودشان قلمی توانا در نشر و توزیع موضوعات پزشکی دارند و در چاپ این مجموعه، زحمت اصلی را متحمل شدند و تقدیر و تشکر بسیار ویژه از خانواده‌ی بزرگوارم که با ایجاد فضایی آرام، این حقیر را یاری نمودند تا این مجموعه را به پایان برسانم.

امید آن‌که از دایره‌ی عنایات حق منها نشده و پادشمان حاصل ضرب فضل بی‌حد الهی در بضاعت ناچیزمان باشد.

انشاءالله

«الهی پایی ده که با آن کوی مهر تو پوییم و زبانی ده که با آن شکر آلائی تو گوئیم» «خواجہ عبداللہ انصاری»

من و خدا

تا خطا کردی عذابت می‌کند در میان آتش، آبت می‌کند	عادت او نیست خشم و دشمنی نام او نور و نشانش روشنی
با همین قصه، دلم مشغول بود خوابهایم، خواب دیو و غول بود	خشم، نامی از تشنیه‌های اوست حالتی از مهربانی‌های اوست
خواب می‌دیدم که غرق آتشم در میان شعله‌های سرکشم	قهر او از آشتی شیرین‌تر است مثل قهر مهربان مادر است
در دهان ازدهایی خشمگین بر سرم باران گرز آتشین	دوستی را دوست، معنی می‌دهد قهر هم با دوست معنی می‌دهد
محو می‌شد نعره‌هایم، بی‌صدا در طنین خنده‌ی خشم خدا	هیچ‌کس با دشمن خود، قهر نیست قهری او هم نشان دوستی است
نیت من، در نماز و در دعا ترس بود و وحشت از خشم خدا	تازه فهمیدم خدایم، این خداست این خدای مهربان و آشناست
هر چه می‌کردم، همه از ترس بود مثل از بر کردن یک درس بود	دوستی، از من به من نزدیکتر از رگ گردن به من نزدیکتر
مثل تمرین حساب و هندسه مثل تنبیه مدیر مدرسه	آن خدای پیش از این را باد برد نام او را هم دلم از یاد برد
تلخ، مثل خنده‌ای بی‌حاصله سخت، مثل حل صدها مسئله	آن خدا مثل خیال و خواب بود چون حبابی، نقش روی آب بود
مثل تکلیف ریاضی، سخت بود مثل حرف حق، ماضی سخت بود	می‌توانم بعد از این، با این خدا دوست باشم، دوست، پاک و بی‌ریا
تا که یک شب دست در دست پدر راه افتادم به قصد یک سفر	می‌توان با این خدا پرواز کرد سفره‌ی دل را برایش باز کرد
در میان راه، در یک روستا خانه‌ای دیدیم، خوب و آشنا	می‌توان درباره‌ی گل حرف زد صاف و ساده، مثل بلبل حرف زد
زود پرسیدم: پدر، اینجا کجاست؟ گفت: اینجا خانه‌ی خوب خداست!	چکه چکه مثل باران راز گفت با دو قطره، صد هزاران راز گفت
گفت: اینجا می‌توان یک لحظه ماند گوشه‌ای خلوت نمازی ساده خواند	می‌توان با او صمیمی حرف زد مثل یاران قدیمی حرف زد
با وضوئی، دست و رویی تازه کرد با دل خود، گفتگوی تازه کرد	می‌توان تصنیفی از پرواز خواند با الفبای سکوت، آواز خواند
گفتمش: پس آن خدای خشمگین خانه‌اش اینجا؟ اینجا، در زمین	می‌توان مثل علفها حرف زد با زبانی بی‌الفبا حرف زد
گفت: آری، خانه‌ی او بی‌ریاست فرشهایش از گلیم و بوریاست	می‌توان درباره‌ی هر چیز گفت می‌توان شعری خیال‌انگیز گفت
مهربان و ساده و بی‌کینه است مثل نوری در دل آینه است	مثل این شعر روان آشنا: «پیش از اینها فکر می‌کردم خدا...» «شعر از قیصر امین‌پور»
پیش از اینها فکر می‌کردم خدا خانه‌ای دارد میان ابرها	مثل قصر پادشاه قصه‌ها خشتی از الماس و خشتی از طلا
پایه‌های برجش از عاج و بلور بر سر تختی نشسته با غرور	ماه، برق کوچکی از تاج او هر ستاره، پولکی از تاج او
اطلس پیراهن او، آسمان نقش روی دامن او، کیهانشان	رعد و برق شب، طنین خنده‌اش سیل و طوفان، نعره‌ی توکنده‌اش
دکمه‌ی پیراهن او، آفتاب برق تیغ و خنجر او، ماهتاب	هیچ‌کس از جای او آگاه نیست هیچ‌کس را در حضورش راه نیست
پیش از اینها خاطرمدلگیر بود از خدا در ذهنم این تصویر بود	آن خدا بی‌رحم بود و خشمگین خانه‌اش در آسمان، دور از زمین
بود، اما در میان ما نبود مهربان و ساده و زیبا نبود	در دل او دوستی جایی نداشت مهربانی هیچ معنایی نداشت
هر چه می‌پرسیدم از خود، از خدا از زمین، از آسمان، از ابرها	زود می‌گفتند: این کار خداست پرس و جو از کار او کاری خطاست
هر چه می‌پرسی، جوابش آتش است آب اگر خوردی، عذابش آتش است	نا‌ببندی چشم، کورت می‌کند تا شدی نزدیک، دورت می‌کند
کج گشودی دست، سنگت می‌کند کج نهادی پا، لنگت می‌کند	

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۹.....	بخش اول - آشنایی با اصطلاحات ادبی و قالب‌های شعری
۳۱.....	بخش دوم - درس‌نامه
۳۲.....	درس ۱- الهی
۳۸.....	درس ۲- رستم و اسفندیوس
۴۶.....	درس ۳- حمله‌ی حیدری
۵۱.....	درس ۴- بچه‌های آسمان
۵۴.....	درس ۵- کباب غاز
۶۲.....	درس ۶- گیله‌مرد
۶۶.....	درس ۷- سو و شون
۷۱.....	درس ۸- کلبه‌ی عمو تم
۷۵.....	درس ۹- در بیابان‌های تبعید
۸۳.....	درس ۱۰- دخترک بینوا
۸۵.....	درس ۱۱- مائده‌های زمینی
۸۸.....	درس ۱۲- در آرزوی تو باشم
۹۵.....	درس ۱۳- باغ عشق
۱۰۲.....	درس ۱۴- تربیت انسانی و سنت ملی ما
۱۰۶.....	درس ۱۵- جلوه‌های هنر در اصفهان
۱۰۸.....	درس ۱۶- خسرو
۱۱۶.....	درس ۱۷- داروگ
۱۲۲.....	درس ۱۸- سفر به خیر
۱۳۰.....	درس ۱۹- حدیث جوانی
۱۳۶.....	درس ۲۰- سفرنامه

عنوان

صفحه

- درس ۲۱- خاطرات اعتمادالسلطنه ۱۳۹
- درس ۲۲- شخصی به هزار غم گرفتارم ۱۴۳
- درس ۲۳- ادبیات برون مرزی ۱۵۱
- درس ۲۴- مسافر ۱۵۵
- بخش سوم - آزمون‌های پایانی ۲۰۱ ۱۶۱

www.ketab.ir